

Наближення класів $B_{1,\theta}^\Omega$ періодичних функцій багатьох змінних у просторі L_∞

О.В. Федунік-Яремчук

*Східноєвропейський національний університет імені Лесі
Українки, Луцьк, fedunyk@ukr.net*

We obtain exact order estimates of approximation of classes $B_{1,\theta}^\Omega$ of periodic functions of several variables in the space L_∞ by using step hyperbolic Fourier sums.

Получены точные по порядку оценки приближения классов $B_{1,\theta}^\Omega$ периодических функций многих переменных в пространстве L_∞ ступенчато-гиперболическими суммами Фурье.

1. Вступ

Нехай $L_p(\pi_d)$, $1 \leq p < \infty$, — простір 2π -періодичних по кожній змінній і сумовних у степені p на кубі $\pi_d = \prod_{j=1}^d [0; 2\pi]$ функцій $f(x) = f(x_1, \dots, x_d)$, в якому норма визначається так:

$$\|f\|_{L_p(\pi_d)} = \|f\|_p = \left((2\pi)^{-d} \int_{\pi_d} |f(x)|^p dx \right)^{\frac{1}{p}},$$

$L_\infty(\pi_d)$ — простір 2π -періодичних по кожній змінній суттєво обмежених функцій $f(x) = f(x_1, \dots, x_d)$ із нормою

$$\|f\|_{L_\infty(\pi_d)} = \|f\|_\infty = \operatorname{ess\,sup}_{x \in \pi_d} |f(x)|.$$

Всюди далі будемо вважати, що для функцій $f \in L_p(\pi_d)$ виконується додаткова умова

$$\int_0^{2\pi} f(x) dx_j = 0, \quad j = \overline{1, d}.$$

Для $f \in L_p(\pi_d)$, $1 \leq p \leq \infty$, і $t = (t_1, \dots, t_d)$, $t_j \geq 0$, $j = \overline{1, d}$, розглянемо мішаний модуль неперервності порядку l :

$$\Omega_l(f, t)_p = \sup_{\substack{|h_j| \leq t_j \\ j = \overline{1, d}}} \|\Delta_h^l f(\cdot)\|_p,$$

де $l \in \mathbb{N}$, $\Delta_h^l f(x) = \Delta_{h_1}^l \dots \Delta_{h_d}^l f(x) = \Delta_{h_d}^l (\dots (\Delta_{h_1}^l f(x)))$ — мішана різниця порядку l з кроком h_j за змінною x_j і

$$\Delta_{h_j}^l f(x) = \sum_{n=0}^l (-1)^{l-n} C_l^n f(x_1, \dots, x_{j-1}, x_j + nh_j, x_{j+1}, \dots, x_d).$$

Нехай $\Omega(t) = \Omega(t_1, \dots, t_d)$ — задана функція типу мішаного модуля неперервності порядку l , яка задовольняє такі умови:

- 1) $\Omega(t) > 0$, $t_j > 0$, $j = \overline{1, d}$; $\Omega(t) = 0$, $\prod_{j=1}^d t_j = 0$;
- 2) $\Omega(t)$ не спадає по кожній змінній;
- 3) $\Omega(m_1 t_1, \dots, m_d t_d) \leq \left(\prod_{j=1}^d m_j \right)^l \Omega(t)$, $m_j \in \mathbb{N}$, $j = \overline{1, d}$;
- 4) $\Omega(t)$ неперервна при $t_j \geq 0$, $j = \overline{1, d}$.

Будемо вважати, що $\Omega(t)$ задовольняє також умови (S) і (S_l) , які називають умовами Барі–Стєчкіна [1]. Це означає наступне.

Функція однієї змінної $\varphi(\tau) \geq 0$ задовольняє умову (S) , якщо $\varphi(\tau)/\tau^\alpha$ майже зростає при деякому $\alpha > 0$, тобто існує така незалежна від τ_1 і τ_2 стала $C_1 > 0$, що

$$\frac{\varphi(\tau_1)}{\tau_1^\alpha} \leq C_1 \frac{\varphi(\tau_2)}{\tau_2^\alpha}, \quad 0 < \tau_1 \leq \tau_2 \leq 1.$$

Функція $\varphi(\tau) \geq 0$ задовольняє умову (S_l) , якщо $\varphi(\tau)/\tau^\gamma$ майже спадає при деякому $0 < \gamma < l$, тобто існує така незалежна від τ_1 і τ_2 стала $C_2 > 0$, що

$$\frac{\varphi(\tau_1)}{\tau_1^\gamma} \geq C_2 \frac{\varphi(\tau_2)}{\tau_2^\gamma}, \quad 0 < \tau_1 \leq \tau_2 \leq 1.$$

Будемо говорити, що $\Omega(t)$ задовольняє умови (S) і (S_l) , якщо $\Omega(t)$ задовольняє ці умови по кожній змінній t_j при фіксованих $t_i, i \neq j$.

Зазначимо, що функції, які задовольняють сформульовані вище умови 1–4, (S) та (S_l) , можуть мати вигляд

$$\Omega(t) = \begin{cases} \prod_{j=1}^d t_j^{r_j} \left(\log \frac{1}{t_j} \right)^{b_j}, & \text{якщо } t_j > 0, j = \overline{1, d}, \\ 0, & \text{якщо } \prod_{j=1}^d t_j = 0, \end{cases}$$

де $0 < r_j < l, j = \overline{1, d}$, а $b_j, j = \overline{1, d}$, — фіксовані дійсні числа.

Означимо деякі порядкові співвідношення, які будуть використовуватись далі.

Нехай $\mu(n)$ і $\nu(n), n \in \mathbb{N}$, — деякі додатні функції. Запис $\mu(n) \ll \nu(n)$ (відповідно $\mu(n) \gg \nu(n)$) означає, що виконується нерівність $\mu(n) \leq C_3 \nu(n)$ (відповідно $\mu(n) \geq C_4 \nu(n)$), де стала $C_3 > 0$ ($C_4 > 0$) може залежати тільки від параметрів, що входять в означення класу, метрики, в якій вимірюється похибка наближення, та розмірності d простору $\mathbb{R}^d$. Якщо виконуються співвідношення $\mu(n) \ll \nu(n)$ і $\mu(n) \gg \nu(n), n \in \mathbb{N}$, то функції $\mu(n)$ і $\nu(n)$ будемо називати функціями однакового порядку і писати $\mu(n) \asymp \nu(n)$.

Перейдемо до означення класів функцій $B_{p,\theta}^\Omega$, які було розглянуто в роботі [2].

Для $1 \leq p \leq \infty, 1 \leq \theta \leq \infty$ і заданої функції $\Omega(t)$ типу мішаного модуля неперервності порядку l , яка задовольняє умови 1–4, класи $B_{p,\theta}^\Omega$ визначаються наступним чином:

$$B_{p,\theta}^\Omega := \left\{ f \in L_p(\pi_d) : \|f\|_{B_{p,\theta}^\Omega} \leq 1 \right\},$$

де

$$\|f\|_{B_{p,\theta}^\Omega} = \left\{ \int_{\pi_d} \left(\frac{\Omega_l(f, t)_p}{\Omega(t)} \right)^\theta \prod_{j=1}^d \frac{dt_j}{t_j} \right\}^{\frac{1}{\theta}}, \quad 1 \leq \theta < \infty,$$

$$\|f\|_{B_{p,\infty}^\Omega} = \sup_{t > 0} \frac{\Omega_l(f, t)_p}{\Omega(t)}$$

(запис $t > 0$ для $t = (t_1, \dots, t_d)$ рівносильний $t_j > 0, j = \overline{1, d}$).

Для подальших міркувань нам буде зручно користуватися еквівалентним (з точністю до абсолютних сталих) означенням класів $B_{p,\theta}^\Omega$.

Нехай $V_n(t)$ позначає ядро Валле Пуссена порядку $2n - 1$, тобто

$$V_n(t) = 1 + 2 \sum_{k=1}^n \cos kt + 2 \sum_{k=n+1}^{2n-1} \left(1 - \frac{k-n}{n}\right) \cos kt.$$

Кожному вектору $s = (s_1, \dots, s_d)$, $s_j \in \mathbb{N}$, $j = \overline{1, d}$, поставимо у відповідність поліном

$$A_s(x) = \prod_{j=1}^d \left(V_{2^{s_j}}(x_j) - V_{2^{s_j-1}}(x_j) \right)$$

і для $f \in L_p(\pi_d)$, $1 \leq p \leq \infty$, через $A_s(f, x)$ позначимо згортку

$$A_s(f, x) = f * A_s.$$

Отже, якщо $1 \leq p \leq \infty$, $1 \leq \theta \leq \infty$ і $\Omega(t)$ — задана функція типу мішаного модуля неперервності порядку l , яка задовольняє умови 1–4, (S) і (S_l), то з точністю до абсолютних сталих класи $B_{p,\theta}^\Omega$ можна означити наступним чином:

$$B_{p,\theta}^\Omega = \left\{ f \in L_p(\pi_d) : \|f\|_{B_{p,\theta}^\Omega} = \left(\sum_s \Omega^{-\theta}(2^{-s}) \|A_s(f, \cdot)\|_p^\theta \right)^{\frac{1}{\theta}} \leq 1 \right\}, \quad (1)$$

де $1 \leq \theta < \infty$, та

$$B_{p,\infty}^\Omega = \left\{ f \in L_p(\pi_d) : \|f\|_{B_{p,\infty}^\Omega} = \sup_s \frac{\|A_s(f, \cdot)\|_p}{\Omega(2^{-s})} \leq 1 \right\}. \quad (2)$$

Тут $\Omega(2^{-s}) = \Omega(2^{-s_1}, \dots, 2^{-s_d})$, $s_j \in \mathbb{N}$, $j = \overline{1, d}$.

Зазначимо, що рівності (1) і (2) були отримані в роботах відповідно [3, 4].

У випадку $\theta = \infty$ класи $B_{p,\theta}^\Omega$ співпадають із розглянутими в [4] класами H_p^Ω . Зауважимо, що при $\Omega(t) = \prod_{j=1}^d t_j^{r_j}$, $0 < r_j < l$, класи $B_{p,\theta}^\Omega$ є аналогами відомих класів Бесова $B_{p,\theta}^r$ (див., наприклад, [5]).

Надалі будемо розглядати класи $B_{p,\theta}^\Omega$, які визначаються функцією типу мішаного модуля неперервності порядку l деякого спеціального вигляду:

$$\Omega(t) = \omega \left(\prod_{j=1}^d t_j \right), \quad (3)$$

де $\omega(\tau)$ — задана функція (однієї змінної) типу модуля неперервності порядку l , яка задовольняє умови (S) і (S_l) . Легко переконатися, що для $\Omega(t)$ вигляду (3) виконуються властивості 1–4 функції типу мішаного модуля неперервності порядку l , а також умови (S) і (S_l) , тому зберігаються наведені в (1), (2) зображення норм функцій з класів $B_{p,\theta}^\Omega$.

Нижче будуть встановлені точні за порядком оцінки наближення класів $B_{1,\theta}^\Omega$ східчасто-гіперболічними сумами Фур'є в просторі L_∞ . Щоб означити досліджувану величину, введемо деякі позначення.

Кожному вектору $s = (s_1, \dots, s_d)$, $s_j \in \mathbb{N}$, $j = \overline{1, d}$, поставимо у відповідність множину

$$\rho(s) = \{k = (k_1, \dots, k_d) : 2^{s_j-1} \leq |k_j| < 2^{s_j}, k_j \in \mathbb{Z} \setminus \{0\}, j = \overline{1, d}\}$$

і для $f \in L_1(\pi_d)$ позначимо

$$\delta_s(f, x) = \sum_{k \in \rho(s)} \widehat{f}(k) e^{i(k, x)},$$

де

$$\widehat{f}(k) = (2\pi)^{-d} \int_{\pi_d} f(t) e^{-i(k, t)} dt$$

є коефіцієнтами Фур'є функції f , $(k, x) = k_1 x_1 + \dots + k_d x_d$.

Через Q_n позначимо множину

$$Q_n = \bigcup_{(s,1) < n} \rho(s),$$

яку будемо називати східчасто-гіперболічним хрестом. Відомо, що для кількості точок цієї множини має місце співвідношення

$$|Q_n| \asymp 2^n n^{d-1}.$$

Нехай $f \in L_q(\pi_d)$ і

$$S_{Q_n}(f, x) = \sum_{(s,1) < n} \delta_s(f, x)$$

є частинною сумою ряду Фур'є функції f з "номерами" гармонік із множини Q_n .

Розглянемо величину

$$\mathcal{E}_{Q_n}(B_{p,\theta}^\Omega)_q = \sup_{f \in B_{p,\theta}^\Omega} \|f(\cdot) - S_{Q_n}(f, \cdot)\|_q.$$

2. Основний результат

За наведених вище позначень має місце наступна теорема.

Теорема 2.1. *Нехай $1 \leq \theta \leq \infty$ і $\Omega(t) = \omega(t_1 \cdot \dots \cdot t_d)$, де $\omega(\tau)$ задовольняє умову (S) з деяким $\alpha > 1$ і умову (S_l). Тоді має місце порядкова рівність*

$$\mathcal{E}_{Q_n}(B_{1,\theta}^\Omega)_\infty \asymp \omega(2^{-n})2^n n^{(d-1)(1-\frac{1}{\theta})}. \quad (4)$$

Доведення. Скористаємось відомим твердженням (див., наприклад, [6], с. 16).

Лема 2.1. *Нехай $T_{n_1, \dots, n_d}$ — тригонометричний поліном степеня n_j за змінною x_j , $j = \overline{1, d}$. Тоді при $1 \leq q < p \leq \infty$ має місце нерівність*

$$\|T_{n_1, \dots, n_d}\|_p \leq 2^d \left(\prod_{j=1}^d n_j \right)^{\frac{1}{q} - \frac{1}{p}} \|T_{n_1, \dots, n_d}\|_q. \quad (5)$$

Співвідношення (5) відоме як "нерівність різних метрик Нікольського".

Нехай q — довільне число, яке задовольняє умову $1 < q < \infty$. Використавши нерівність Мінковського, лему 2.1 і співвідношення

$$\|\delta_s(f, \cdot)\|_q \asymp \|A_s(f, \cdot)\|_q, \quad 1 < q < \infty,$$

для $f \in B_{1,\theta}^\Omega$ одержимо

$$\begin{aligned} \|f(\cdot) - S_{Q_n}(f, \cdot)\|_\infty &= \left\| f(\cdot) - \sum_{(s,1) < n} \delta_s(f, \cdot) \right\|_\infty \leq \sum_{(s,1) \geq n} \|\delta_s(f, \cdot)\|_\infty \ll \\ &\ll \sum_{(s,1) \geq n} 2^{(s,1)\frac{1}{q}} \|\delta_s(f, \cdot)\|_q \asymp \sum_{(s,1) \geq n} 2^{(s,1)\frac{1}{q}} \|A_s(f, \cdot)\|_q \ll \\ &\ll \sum_{(s,1) \geq n} 2^{(s,1)\frac{1}{q}} 2^{(s,1)(1-\frac{1}{q})} \|A_s(f, \cdot)\|_1 = \sum_{(s,1) \geq n} 2^{(s,1)} \|A_s(f, \cdot)\|_1 = \\ &= \sum_{(s,1) \geq n} \omega^{-1}(2^{-(s,1)}) \|A_s(f, \cdot)\|_1 \frac{\omega(2^{-(s,1)})}{2^{-\alpha(s,1)}} 2^{(s,1)(1-\alpha)} = I. \end{aligned}$$

Щоб оцінити I , розглянемо три випадки.

Нехай $1 < \theta < \infty$. Застосовуючи до I нерівність Гельдера з показником θ , а також враховуючи, що $\Omega(t) = \omega(t_1 \cdot \dots \cdot t_d)$ задовольняє умову (S) із $\alpha > 1$, тобто

$$\frac{\omega(2^{-(s,1)})}{2^{-\alpha(s,1)}} \ll \frac{\omega(2^{-n})}{2^{-\alpha n}} \quad (6)$$

при $(s, 1) \geq n$, і використовуючи відоме співвідношення (див., наприклад, [6], с. 11)

$$\sum_{(s,1) \geq n} 2^{-\nu(s,1)} \asymp 2^{-\nu n} n^{d-1}, \nu > 0, \quad (7)$$

будемо мати

$$\begin{aligned} I &\leq \left(\sum_{(s,1) \geq n} \omega^{-\theta}(2^{-(s,1)}) \|A_s(f, \cdot)\|_1^\theta \right)^{\frac{1}{\theta}} \times \\ &\times \left(\sum_{(s,1) \geq n} \frac{\omega^{\frac{\theta}{\theta-1}}(2^{-(s,1)})}{2^{-\alpha(s,1)\frac{\theta}{\theta-1}}} 2^{(s,1)(1-\alpha)\frac{\theta}{\theta-1}} \right)^{1-\frac{1}{\theta}} \ll \\ &\ll \|f\|_{B_{1,\theta}^\Omega} \left(\sum_{(s,1) \geq n} \frac{\omega^{\frac{\theta}{\theta-1}}(2^{-(s,1)})}{2^{-\alpha(s,1)\frac{\theta}{\theta-1}}} 2^{(s,1)(1-\alpha)\frac{\theta}{\theta-1}} \right)^{1-\frac{1}{\theta}} \ll \\ &\ll \left(\sum_{(s,1) \geq n} \frac{\omega^{\frac{\theta}{\theta-1}}(2^{-(s,1)})}{2^{-\alpha(s,1)\frac{\theta}{\theta-1}}} 2^{(s,1)(1-\alpha)\frac{\theta}{\theta-1}} \right)^{1-\frac{1}{\theta}} \ll \\ &\ll \frac{\omega(2^{-n})}{2^{-\alpha n}} \left(\sum_{(s,1) \geq n} 2^{(s,1)(1-\alpha)\frac{\theta}{\theta-1}} \right)^{1-\frac{1}{\theta}} \ll \\ &\ll \omega(2^{-n}) 2^{\alpha n} 2^{n(1-\alpha)} n^{(d-1)(1-\frac{1}{\theta})} = \omega(2^{-n}) 2^n n^{(d-1)(1-\frac{1}{\theta})}. \end{aligned}$$

Нехай тепер $\theta = \infty$. Використавши співвідношення (6) із $\alpha > 1$ та (7), одержимо

$$I \ll \frac{\omega(2^{-n})}{2^{-\alpha n}} \sum_{(s,1) \geq n} \omega^{-1}(2^{-(s,1)}) \|A_s(f, \cdot)\|_1 2^{(s,1)(1-\alpha)} \leq$$

$$\begin{aligned} &\leq \omega(2^{-n})2^{\alpha n} \sup_s \frac{\|A_s(f, \cdot)\|_1}{\omega(2^{-(s,1)})} \sum_{(s,1) \geq n} 2^{(s,1)(1-\alpha)} \ll \\ &\ll \omega(2^{-n})2^{\alpha n} \|f\|_{B_{1,\infty}^\Omega} 2^{n(1-\alpha)} n^{d-1} \ll \omega(2^{-n})2^n n^{d-1}. \end{aligned}$$

Нехай $\theta = 1$. Оскільки $\Omega(t) = \omega(t_1 \cdot \dots \cdot t_d)$ задовольняє умову (S) із $\alpha > 1$, будемо мати

$$\begin{aligned} I &\ll \frac{\omega(2^{-n})}{2^{-\alpha n}} \sum_{(s,1) \geq n} \omega^{-1}(2^{-(s,1)}) \|A_s(f, \cdot)\|_1 2^{(s,1)(1-\alpha)} \leq \\ &\leq \omega(2^{-n})2^{\alpha n} 2^{n(1-\alpha)} \sum_{(s,1) \geq n} \omega^{-1}(2^{-(s,1)}) \|A_s(f, \cdot)\|_1 \ll \\ &\ll \omega(2^{-n})2^n \|f\|_{B_{1,1}^\Omega} \ll \omega(2^{-n})2^n. \end{aligned}$$

Таким чином, оцінку зверху в (4) одержано.

Перейдемо до встановлення в (4) відповідної оцінки знизу. Для цього побудуємо функції, які реалізують шукані оцінки у відповідних випадках.

Покладемо, що

$$f_s(x) = \prod_{j=1}^d \left(V_{2^{s_j+1}}(x_j) - V_{2^{s_j}}(x_j) \right).$$

Нехай $1 \leq \theta < \infty$. Покажемо, що функція

$$f_1(x) = C_5 \omega(2^{-n}) n^{-\frac{d-1}{\theta}} \sum_{(s,1)=n+1} f_s(x)$$

із певною сталою $C_5 > 0$ належить до класу $B_{1,\theta}^\Omega$.

Оскільки $\|f_s(\cdot)\|_1 \ll 1$ (див., наприклад, [6], с. 66), то

$$\begin{aligned} \|f_1\|_{B_{1,\theta}^\Omega} &= \left(\sum_s \omega^{-\theta}(2^{-(s,1)}) \|A_s(f_1, \cdot)\|_1^\theta \right)^{\frac{1}{\theta}} \ll \\ &\ll \omega(2^{-n}) n^{-\frac{d-1}{\theta}} \left(\sum_{(s,1)=n+1} \omega^{-\theta}(2^{-(s,1)}) \|f_s(\cdot)\|_1^\theta \right)^{\frac{1}{\theta}} \ll \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &\ll \omega(2^{-n})n^{-\frac{d-1}{\theta}}\omega^{-1}(2^{-(n+1)})\left(\sum_{(s,1)=n+1} 1\right)^{\frac{1}{\theta}} \asymp \\ &\asymp n^{-\frac{d-1}{\theta}}(n+1)^{\frac{d-1}{\theta}} \ll 1. \end{aligned}$$

Крім того, легко бачити, що $S_{Q_n}(f_1, x) = 0$.
Таким чином, використовуючи той факт, що

$$\left\| \sum_{(s,1)=n+1} f_s(\cdot) \right\|_{\infty} \asymp 2^n n^{d-1}, \quad (8)$$

одержуємо

$$\begin{aligned} \|f_1(\cdot) - S_{Q_n}(f_1, \cdot)\|_{\infty} &= \|f_1\|_{\infty} \asymp \omega(2^{-n})n^{-\frac{d-1}{\theta}} \times \\ &\times \left\| \sum_{(s,1)=n+1} f_s(\cdot) \right\|_{\infty} \asymp \omega(2^{-n})2^n n^{(d-1)(1-\frac{1}{\theta})}. \end{aligned}$$

Нехай тепер $\theta = \infty$. У цьому випадку розглянемо функцію

$$f_2(x) = C_6 \omega(2^{-n}) \sum_{(s,1)=n+1} f_s(x).$$

Ця функція із відповідною сталою $C_6 > 0$ належить до класу $B_{1,\infty}^{\Omega}$. Дійсно, згідно з означенням

$$\begin{aligned} \|f_2\|_{B_{1,\infty}^{\Omega}} &= \sup_s \frac{\|A_s(f_2, \cdot)\|_1}{\omega(2^{-(s,1)})} \ll \omega(2^{-n}) \sup_{(s,1)=n+1} \frac{\|f_s(\cdot)\|_1}{\omega(2^{-(s,1)})} \asymp \\ &\asymp \omega(2^{-n})\omega^{-1}(2^{-(n+1)}) \ll 1. \end{aligned}$$

Крім цього, легко бачити, що $S_{Q_n}(f_2, x) = 0$.
Далі, враховуючи (8), матимемо

$$\|f_2(\cdot) - S_{Q_n}(f_2, \cdot)\|_{\infty} \asymp \omega(2^{-n})2^n n^{(d-1)}.$$

Оцінку знизу в (4) встановлено. Теорему повністю доведено. $\square$

Наслідок 2.1. При $\theta = \infty$ із теореми отримуємо оцінку

$$\mathcal{E}_{Q_n}(H_1^{\Omega})_{\infty} \asymp \omega(2^{-n})2^n n^{d-1}.$$

Зауваження 2.1. Точну за порядком оцінку величини $\mathcal{E}_{Q_n}(H_1^r, L_\infty)$ встановлено В. М. Темляковим [7].

Зауваження 2.2. У випадку $\Omega(t) = \prod_{j=1}^d t_j^r$ результат теореми для класів $B_{1,\theta}^r$, $1 \leq \theta < \infty$, отримано А. С. Романюком [8].

Зауваження 2.3. Для $1 < p < \infty$ точні за порядком оцінки величин $\mathcal{E}_{Q_n}(B_{p,\theta}^\Omega)_\infty$ одержано в [9].

- [1] *Бари Н.К., Стечкин С.Б.* Наилучшие приближения и дифференциальные свойства двух сопряженных функций // Тр. Моск. мат. о-ва. — 1956. — **5**. — С. 483–522.
- [2] *Sun Youngsheng, Wang Heping.* Representation and approximation of multivariate periodic functions with bounded mixed moduli of smoothness // Тр. Мат. ин-та им. В.А.Стеклова. — 1997. — **219**. — С. 356–377.
- [3] *Стасюк С.А., Федунук О.В.* Апроксимативні характеристики класів $B_{p,\theta}^\Omega$ періодичних функцій багатьох змінних // Укр. мат. журн. — 2006. — **58**, № 5. — С. 692–704.
- [4] *Пустовойтов Н.Н.* Представление и приближение периодических функций многих переменных с заданным смешанным модулем непрерывности // Anal. Math. — 1994. — **20**. — С. 35–48.
- [5] *Лизоркин П.И., Никольский С.М.* Пространства функций смешанной гладкости с декомпозиционной точки зрения // Тр. Мат. ин-та им. В.А.Стеклова. — 1989. — **187**. — С. 143–161.
- [6] *Темляков В.Н.* Приближение функций с ограниченной смешанной производной // Там же. — 1986. — **178**. — С. 1–112.
- [7] *Темляков В.Н.* Оценки асимптотических характеристик классов функций с ограниченной смешанной производной // Там же. — 1989. — **189**. — С. 138–168.
- [8] *Романюк А.С.* Об оценках аппроксимативных характеристик классов Бесова периодических функций многих переменных // Укр. мат. журн. — 1997. — **49**, № 9. — С. 1250–1261.
- [9] *Стасюк С.А.* Наближення класів $B_{p,\theta}^\Omega$ періодичних функцій багатьох змінних у рівномірній метриці // Там само. — 2002. — **54**, № 11. — С. 1551–1559.